

ONLAYN SERVISLAR YORDAMIDA TA'LIM JARAYONIDA RAQAMLI BAHOLASHNI JORIY ETISH METODIKASI

S.P. Kutliyev¹, X.R. Nurmetov², L.A. Otabayev³

¹ TATU Urganch filiali assistent o'qituvchisi, q.sardor.86@gmail.com

² TATU Urganch filiali talabasi, nurmetovxursand9@gmail.com,

³ TATU Urganch filiali talabasi, lochinotabayev03@gmail.com

Annotation: This article discusses the methods of effective implementation of digital assessment in the educational process using online services. In the modern education system, interactive and automated assessment platforms allow teachers and students to save time and accurately assess results. This article analyzes online assessment systems, the advantages of their use, and how they can be integrated into the educational process.

Keywords: Digital assessment, online tests, interactive learning, automated assessment, distance learning, educational technologies, knowledge assessment.

Annotatsiya: Mazkur maqolada onlayn servislar yordamida ta'lim jarayonida raqamli baholashni samarali joriy etish usullari yoritilgan. Zamonaviy ta'lim tizimida interaktiv va avtomatlashtirilgan baholash platformalari o'qituvchilar va o'quvchilarga vaqtni tejash, natijalarni aniqlik bilan baholash imkonini beradi. Ushbu maqolada onlayn baholash tizimlari, ulardan foydalanishning afzalliklari va ularning ta'lim jarayoniga qanday integratsiya qilinishini tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Raqamli baholash, onlayn testlar, interaktiv ta'lim, avtomatik baholash, masofaviy ta'lim, ta'lim texnologiyalari, bilimni baholash.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'quvchilarni baholash an'anaviy usullardan ko'ra yanada samaraliroq va tezkor ravishda amalga oshirilmoqda. Onlayn servislar ta'lim jarayonini soddalashtirish, baholashni avtomatlashtirish va o'qituvchilarga o'quvchilarni individual ravishda kuzatib borish imkoniyatini beradi. Bu esa o'z navbatida, bilimni to'g'ri va aniq baholashni ta'minlaydi. Onlayn baholash tizimlari yordamida o'qituvchilar va o'quvchilar uchun jarayonni qulaylashtirish va samarali natijalar olish mumkin. Ushbu maqolada onlayn baholash tizimlarining imkoniyatlari va afzalliklari ko'rib chiqiladi.

Onlayn baholash tizimlarining afzalliklari: Onlayn platformalar yordamida testlarni avtomatik baholash imkoniyati mavjud. Bu jarayon o'qituvchilarni vaqtni tejashga yordam beradi va baholashda xatolik ehtimolini kamaytiradi. Misol uchun, ClassMarker, Google Forms, va Quizizz kabi platformalar javoblarni avtomatik tarzda tekshiradi va natijalarni darhol ko'rsatadi.

Onlayn baholash tizimlari natijalarni darhol qayd etadi, bu esa o'qituvchilarga o'quvchilarning bilim darajasini tezda aniqlash imkonini beradi. Shuningdek, o'quvchilar uchun ham natijalarni tezda olish va o'z xatoliklarini tahlil qilish imkoniyati yaratiladi.

Onlayn platformalarda turli savol turlari va baholash usullari mavjud. O'qituvchilar savollarni o'zgartirish, yangi savollar qo'shish va testni turli formatlarda tayyorlash imkoniga ega. Bu esa o'quvchilarning bilimini yanada chuqurroq baholash imkonini beradi.

Onlayn baholash tizimlari masofaviy ta'limni qo'llab-quvvatlaydi. Bu jarayonni istalgan vaqtda va istalgan joyda amalga oshirish mumkin, bu esa o'quvchilarga ta'lim olishda maksimal erkinlikni ta'minlaydi.

Onlayn baholash platformalarida o'qituvchilar o'z testlarini yaratish, moslashtirish va sozlash imkoniyatiga ega. Misol uchun, Google Forms va Quizizz orqali interaktiv testlar yaratish oson va samarali. Savollarni turli xil formatlarda, masalan variant tanlash, to'g'ri yoki noto'g'ri va qisqa javob shaklida qo'shish mumkin.

Onlayn platformalarda testlarga vaqt cheklovlarini o'rnatish mumkin, bu esa o'quvchilarning testni belgilangan vaqtda tugatishlarini ta'minlaydi. Bundan tashqari, o'qituvchilar testlarni turli guruhlar uchun sozlash, ularni xohlagan vaqtda o'tkazish imkoniyatiga ega.

Onlayn baholash tizimlarida o'qituvchilar test natijalarini tahlil qilish va o'quvchilarning har bir savolga qanday javob berganini kuzatish imkoniga ega. Bu orqali ular o'quvchilarning zaif va kuchli tomonlarini aniqlashlari mumkin.

Onlayn baholash tizimlari ko'plab yangi texnologiyalar bilan integratsiya qilinishi mumkin. Masalan, AI (sun'iy intellekt) yordamida test natijalarini yanada aniqroq baholash yoki VR (virtual haqiqat) orqali interaktiv baholash usullarini joriy etish mumkin.

Ta'lim texnologiyalari doimiy ravishda rivojlanib bormoqda. Onlayn baholash tizimlari yanada moslashuvchan, interaktiv va samarali bo'lishi kutilmoqda. Kelajakda sun'iy intellekt va mashina o'rganish (machine learning) texnologiyalari yordamida o'quvchilarning bilimini yanada chuqurroq baholash va individual ta'lim yo'nalishlarini yaratish imkoniyatlari yuzaga keladi.

Qalam va qog'oz – bugungi kunda ham qo'llaniladi. Bu har doim sinov uchun ajoyib usul bo'lib kelgan. Biroq ba'zi narsalarni qog'ozga qo'yib bo'lmaydi. Masalan audio kliplar yoki testni yanada interaktiv qilish uchun videolar. Rasmlar qo'shilishi mumkin, ammo buning uchun ko'proq siyoh kerak bo'ladi, ayniqsa 100 nusxada chop etishingiz kerak bo'lsa.

Endi onlayn testlarni yaratish imkoniyati bilan imkoniyatlar cheksizdir. Istalgan vaqtda minglab foydalanuvchilarga test topshirishingiz mumkin va ular bir zumda

baholanishi mumkin! Sinovni rejalashtirganingizdan so'ng, testni onlayn yaratish oson ish. Ammo eng qiyin qismi bu sizning testingizga nima kirishi va uni qanday amalga oshirishni o'ylash va tayyorlashdir.

Class Marker – o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi fan doirasidagi o'zaro muloqot vositasi hisoblanadi. Class Marker orqali o'qituvchilar kurslar yaratishi, talabalarga topshiriqlarni yuborishi va ularga izoh berishi, shuningdek, talabalarning fikr-mulohazalarini qabul qilishi mumkin.

Class Marker – online ishlatiladigan dasturlardan biri sanaladi, foydalanish va sozlash juda oson. Barcha ma'lumotlar dastur platformasida saqlanadi.

Dasturning asosiy imkoniyatlari:

1.Oson sozlamalar. O'qituvchilar kurslar tashkil qilishi, talabalar va boshqa o'qituvchilarni kurslarga taklif qilishi mumkin. Kurs davomida topshiriqlar, e'lonlar va savollarni joylashtirish juda qulay.

2.Qulaylik. Talabalar topshiriqlarni topshiriqlar ro'yxatida ko'rishlari mumkin. Barcha materiallar avtomatik ravishda dastur platformasida joylashadi.

3.Samarali aloqa. Class Marker o'qituvchilar topshiriqlarni yuklashi mumkin. Shu o'rinda, ishtirokchilar ham elektron pochta orqali muloqot qilishi mumkin. Taqdim etilgan ishlar haqida ma'lumotlar doimiy ravishda yangilanib boriladi, bu o'qituvchilarga topshiriqlarni tezda tekshirish, baholarni belgilash va sharhlar qo'shish imkonini beradi.

4.Ochiqlik va xavfsizlik. Clas Markerdan 30 kun bepul foydalanish mumkin. Unda reklama mavjud emas va talabalar uchun materiallar va ma'lumotlar marketing maqsadlarida ishlatilmaydi. Bepul hisob qaydnomangiz bilan siz foydalanuvchilarni ro'yxatdan o'tkazishingiz, testlar va savollar yaratishingiz va belgilashingiz, tashqi joylashtirilgan tasvirlar, hujjatlar, videolar va audio fayllarni joylashtirishingiz hamda havolalar emas, balki guruhlar orqali olingan oyiga 100 tagacha test natijalarini saqlashingiz va ko'rib chiqishingiz mumkin.

Class Marker dasturi interfeysi quyidagicha ko'rinishda.

Class Marker mashg'ulotni yanada samarali qiladi: bu sizga vazifalarni osongina e'lon qilish va baholash, hamkorlikni tashkil etish va jarayonning barcha ishtirokchilarining samarali hamkorligini ta'minlash imkonini beradi. Guruhlar yaratish, topshiriqlar berish va talabalar ishini izohlash – bularning barchasini bitta servisdan bajarish mumkin.

Xulosa: Onlayn servislar yordamida raqamli baholash tizimlarini ta'lim jarayoniga joriy etish o'quvchilar uchun ko'proq interaktiv va samarali o'rganish imkoniyatlarini yaratadi. Avtomatik baholash, statistik tahlil va vaqtni boshqarish imkoniyatlari ta'lim sifatini oshiradi. Ushbu tizimlarning ta'lim jarayoniga integratsiyasi o'qituvchilar va o'quvchilar uchun yanada qulay va samarali ta'lim olish imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abduqodirov A.A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2008. – 180 b.
2. Abduqodirov A.A., Pardayev A. Pedagogik texnologiyalarga oid atamalarning izohli lug'ati. – Toshkent: fan va texnologiyalar, 2012. – 44 b.
3. Ананченко К.О. Методическая система развивающего обучения учащихся алгебре и началам анализа в условиях углубленного изучения предмета / К.О.Ананченко // Автореф. дисс. ... доктора пед. наук: 13.00.02 - Витебск, 2004.
4. Aripov M., Begalov B., Begimqulov U., Mamarajabov M. Axborot texnologiyalari. O'quv qo'llanma. T.: Noshir. 2009, 368 b.
5. Aripov M.M., Muxammadiyev J.U. Informatika. Informatsion texnologiyalar. Darslik, T, 2006, 275 b.
6. Sardor Pulatovich Kutliyev, Oysulov Matyaqubiva. Masofaviy ta'limda hamkorlikda o'qitish texnologisini qo'llash. International scientific conference

"INFORMATION TECHNOLOGIES, NETWORKS AND TELECOMMUNICATIONS" ITN&T-2021. 2021/5/26, 303-306

7. Sardor Pulatovich Kutliyev. Smart ta'lim texnologiyalarini xozirgi ta'lim jarayonlaridagi o'rni. International scientific conference "INFORMATION TECHNOLOGIES, NETWORKS AND TELECOMMUNICATIONS" ITN&T-2022. 2022/4/30, 641-644
8. S Kutliyev, GR Dalerovich, TA'LIM JARAYONIDA HAYOTIY MISOLLARDAN FOYDALANISHNING DOLZARBLIGI KEYS-STADI TA'LIM METODI, Journal of new century innovations 27 (1), 113-115
9. S.K Pulatovich, PB Yusupovich, GR Dalerovich. O'RTA MAKTABLARDA INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA MOBIL ILOVALARDAN SAMARALI FOYDALANISH USULLARI. Journal of new century innovations 28 (1), 178-180